

Plan działania na lata 2007-2008
PROGRAM OPERACYJNY KAPITAŁ LUDZKI
PRIORYTET VII
„PROMOCJA INTEGRACJI SPOŁECZNEJ”

Numer Priorytetu: VII
Nazwa Priorytetu: Promocja integracji społecznej
Nazwa Instytucji Pośredniczącej: Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie
Adres siedziby: ul. Mickiewicza 41, 70-383 Szczecin
Telefon: (0-91) 42-56-101
Fax: (0-91) 42-56-103
Adres e-mail: pd@wup.pl ; wup@unet.pl

I. Obszary wsparcia

I.1 Preferowane formy wsparcia

Mając na uwadze podejmowanie działań projektowych w jak najszerszym zakresie oraz potrzebę rozpoznania preferencji ewentualnych beneficjentów Priorytetu VII, **Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie planuje w 2008 r. ogłoszenie konkursów we wszystkich typach projektów w ramach poszczególnych Działań i Poddziałań Priorytetu VII zawartych w Szczegółowym Opisie Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013.**

Rok 2007

Poddziałanie 7.1.3 Podnoszenie kwalifikacji kadr pomocy integracji społecznej

- Szkolenia oraz specjalistyczne doradztwo dla kadr instytucji pomocy społecznej, działających na terenie regionu, powiązane bezpośrednio z potrzebami oraz ze specyfiką realizowanych zadań.

Rok 2008

Poddziałanie 7.1.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej

- Rozwój form aktywnej integracji poprzez kontrakty socjalne, (w tym: indywidualne programy wychodzenia z bezdomności) oraz programy aktywności lokalnej obejmujące:
  - o Wspieranie zdolności do podjęcia zatrudnienia poprzez zatrudnienie socjalne, szkolenia, oraz zajęcia reintegracji zawodowej u pracodawcy;
  - o Usługi o charakterze edukacyjnym, zdrowotnym i społecznym, których celem jest wsparcie mobilności na rynku pracy pozwalające na przezwycięzenie indywidualnych barier w powrocie na rynek pracy;
  - o Rozwój nowych form wsparcia indywidualnego i środowiskowego umożliwiających integrację zawodową i społeczną osobom ze specyficznymi trudnościami na rynku pracy.
- Upowszechnienie aktywnej integracji i pracy socjalnej w regionie (wzmocnienie kadrowe służb pomocy społecznej).

Poddziałanie 7.1.2 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie

- Rozwój form aktywnej integracji poprzez kontrakty socjalne (indywidualne programy integracji uchodźców, osób ubiegających się o status uchodźcy, osób z pobytem tolerowanym, posiadających zezwolenie na osiedlenie się lub zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony, oraz indywidualne programy usamodzielnienia osób opuszczających rodziny zastępcze czy placówki opiekuńczo-wychowawcze) oraz programy aktywności lokalnej obejmujące:

- o wsparcie zdolności do podjęcia zatrudnienia poprzez zatrudnienie socjalne, szkolenia, oraz zajęcia reintegracji zawodowej u pracodawcy;
  - o usługi o charakterze edukacyjnym, zdrowotnym i społecznym, których celem jest wsparcie mobilności na rynku pracy pozwalające na przezwyciężenie indywidualnych barier w powrocie na rynek pracy;
  - o rozwój nowych form wsparcia indywidualnego i środowiskowego umożliwiających integrację zawodową i społeczną osobom ze specyficznymi trudnościami na rynku pracy.
- Wsparcie działań na rzecz integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych (w tym rozwój komponentów aktywizacyjnych w ramach warsztatów terapii zajęciowej);
  - Upowszechnienie aktywnej integracji i pracy socjalnej w regionie (wzmocnienie kadrowe służb pomocy społecznej).

Poddziałanie 7.1.3 Podnoszenie kwalifikacji kadr pomocy integracji społecznej

- Szkolenia oraz specjalistyczne doradztwo dla kadr instytucji pomocy społecznej, działających na terenie regionu, powiązane bezpośrednio z potrzebami oraz ze specyfiką realizowanych zadań.

Poddziałanie 7.2.1 Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

- wsparcie (m.in. prawne, organizacyjne, szkoleniowe i finansowe) dla tworzenia i działalności podmiotów integracji społecznej, w tym: centrów integracji społecznej, klubów integracji społecznej, zakładów aktywności zawodowej oraz podmiotów działających na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej (których podstawowym zadaniem nie jest działalność gospodarcza);
- kursy i szkolenia umożliwiające nabycie, podniesienie lub zmianę kwalifikacji i kompetencji zawodowych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- staże i zatrudnienie subsydiowane osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w organizacjach pozarządowych oraz spółdzielniach socjalnych połączone z zajęciami reintegracji zawodowej i społecznej;
- poradnictwo psychologiczne, psychospołeczne, zawodowe i inne, prowadzące do integracji społecznej i zawodowej, skierowane do osób zagrożonych wykluczeniem i ich otoczenia;
- rozwój nowych form i metod wsparcia indywidualnego i środowiskowego na rzecz integracji zawodowej i społecznej (w tym środowiskowej pracy socjalnej, centrów aktywizacji lokalnej, animacji lokalnej, streetworkingu, couchingu, treningu pracy);
- rozwój usług społecznych przezwyciężających indywidualne bariery w integracji społecznej w tym w powrocie na rynek pracy;
- rozwijanie umiejętności i kompetencji społecznych, niezbędnych na rynku pracy;
- wsparcie tworzenia i działalności środowiskowych instytucji aktywizujących osoby niepełnosprawne w tym zaburzone psychicznie;
- promocja i wsparcie wolontariatu, w zakresie integracji osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- wsparcie dla tworzenia i funkcjonowania pozaszkolnych form integracji społecznej młodzieży (świetlice środowiskowe w tym z programem socjoterapeutycznym, kluby środowiskowe), połączonych z realizacją działań w zakresie reintegracji zawodowej i społecznej;
- organizowanie akcji i kampanii promocyjno – informacyjnych m.in. z zakresu równości szans, mobilności i elastyczności zawodowej, promowania postaw aktywnych oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu;
- rozwój dialogu, partnerstwa publiczno-społecznego i współpracy na rzecz rozwoju zasobów ludzkich na poziomie regionalnym i lokalnym;
- prowadzenie, publikowanie i upowszechnianie badań i analiz z zakresu polityki społecznej w regionie (w tym działań mających na celu przygotowanie i wdrożenie gminnych lub powiatowych strategii rozwiązywania problemów społecznych).

Poddziałanie 7.2.2 Wsparcie ekonomii społecznej

Wsparcie finansowe dla funkcjonowania instytucji otoczenia sektora ekonomii społecznej świadczących następujące usługi:

- usługi prawne, finansowe, marketingowe;
- doradztwo (indywidualne i grupowe) oraz szkolenia umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia i prowadzenia działalności w sektorze ekonomii społecznej;
- rozwój partnerstwa lokalnego na rzecz rozwoju ekonomii społecznej;
- promocję ekonomii społecznej i zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej.

7.3. Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji

- projekty przyczyniające się do integracji społecznej mieszkańców obszarów wiejskich oraz rozwoju usług społecznych na tych obszarach (z wyłączeniem instrumentów objętych zasadami pomocy publicznej)
- wsparcie inicjatyw lokalnych o charakterze informacyjnym, szkoleniowym i promocyjnym (np. w formie szkoleń, spotkań, seminariów) mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu mieszkańców obszarów wiejskich
- rozwój dialogu, partnerstwa publiczno-społecznego i współpracy na rzecz rozwoju zasobów ludzkich na poziomie lokalnym

W celu stworzenia jednego kierunku działań w rozwiązywaniu problemów w obszarze polityki społecznej w regionie oraz kompleksowego wsparcia skierowanego do odbiorców Priorytetu VII, w latach 2007-2008 w województwie zachodniopomorskim jako priorytetowe będą uznane projekty z zakresu budowania partnerstw.

I.2 Diagnoza sytuacji oraz identyfikacja potrzeb – uzasadnienie preferowanych form wsparcia

1. Istotnym problemem społecznym w województwie zachodniopomorskim, jest wciąż **wzrastający poziom ubóstwa i ekskluzji społecznej oraz towarzyszące temu zjawisko patologii społeczne**, takie jak: przestępczość, alkoholizm, narkomania, przemoc w rodzinie, itp. **Zjawisko to dotyczy zarówno jednostek jak i rodzin**. Zasadniczy wpływ na zjawisko marginalizacji grup społecznych ma **długotrwałe bezrobocie, ograniczenie w dostępie do podstawowych dóbr, do edukacji, zwiększająca się ilość rodzin dysfunkcyjnych, niewydolnych wychowawczo oraz bezradność społeczna**. Około 12% mieszkańców województwa korzysta z pomocy społecznej. Ponad 17% osób dorosłych w wieku 18-59 lat żyje w gospodarstwach domowych, gdzie żadna osoba dorosła nie pracuje. Niezbędne jest podjęcie działań zmierzających do zwiększenia aktywności społecznej i zawodowej wykluczonych społecznie oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym. Szczególnie istotne jest jednoczesne objęcie tych osób usługami z zakresu integracji społecznej (poradnictwo psychologiczne, rozwój umiejętności i kompetencji społecznych) oraz integracji zawodowej (podnoszenie kwalifikacji, staże, subsydiowane zatrudnienie w instytucjach ekonomii społecznej). Należy położyć nacisk na kompleksowość wsparcia.
2. Na podstawie danych GUS na koniec lipca 2006 r. liczba osób niepełnosprawnych w województwie zachodniopomorskim wyniosła 233,5 tys. Z danych wynika, **że 42% osób niepełnosprawnych posiada wykształcenie podstawowe**, a zaledwie 4,3% wykształcenie wyższe. Osoby te nie mają kwalifikacji zawodowych, co znacząco obniża ich szanse na zatrudnienie. W związku z czym znaczna część osób niepełnosprawnych pozostaje bierna zawodowo - współczynnik aktywności zawodowej tej grupy społecznej, w województwie zachodniopomorskim wynosi 13,5%. W pierwszej połowie 2007 r. liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim wynosiła 2 548. Sytuacja osób niepełnosprawnych na rynku pracy jest więc bardzo niekorzystna. **Wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych jest o połowę niższy od krajowego i najniższy dla wszystkich regionów**. Jednocześnie dystans województwa zachodniopomorskiego do wskaźnika ogólnokrajowego zwiększa się. Wyraża się to niskim poziomem aktywności zawodowej i relatywnie wysokim bezrobociem. Ponadto sytuacja materialna osób niepełnosprawnych w znacznym stopniu ogranicza dostęp do szkoleń i kursów zawodowych. Istnieje konieczność zwiększenia aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych oraz przygotowania tych osób do wejścia na rynek pracy, a także odwrócenie dotychczasowego kierunku zmian oraz zintensyfikowanie działań zmierzających do zwiększenia zatrudnienia osób niepełnosprawnych poprzez: zwiększenie dostępu do szkoleń i kursów zawodowych dla osób niepełnosprawnych, podwyższenie kwalifikacji zawodowych osób niepełnosprawnych, wsparcie psychologiczne połączone z doradztwem zawodowym dla osób niepełnosprawnych, a także promowanie społecznej integracji osób zagrożonych trwałym ubóstwem z powodu niepełnosprawności.
3. **W województwie zachodniopomorskim istnieje niewystarczająca liczba instytucji ekonomii społecznej**. Na podstawie informacji Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie, w 2006 roku działało zaledwie 5 Centrów Integracji Społecznej oraz 21 Klubów Integracji Społecznej, 3 spółdzielnie socjalne, 26 warsztatów terapii zajęciowej, 2 zakłady aktywności zawodowej, brakuje towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych. W związku z powyższym, istnieje potrzeba wsparcia prawnego, organizacyjnego, szkoleniowego, etc. dla tworzenia i działalności podmiotów ekonomii społecznej.

4. W 2005 roku w stacjonarnych i ambulatoryjnych placówkach leczenia odwykowego zarejestrowanych zostało ponad 150 tys. osób uzależnionych od alkoholu. Liczba osób uzależnionych, które z różnych przyczyn nie korzystają z leczenia wynosi ok. 800 tys., co stanowi więcej niż 2% całej populacji. Pomimo, iż obecnie w kraju znacznie wzrosła skuteczność leczenia uzależnień alkoholowych, to w województwie zachodniopomorskim możliwość skorzystania z nowoczesnych metod terapii ma tylko około 33% zarejestrowanych pacjentów. Powodem takiego stanu rzeczy są deficyty kadrowe i lokalowe w lecznictwie odwykowym oraz nie zakończony proces modernizacji usług. Kolejnym istotnym problemem społecznym, jest narkomania. **W województwie zachodniopomorskim ciągle wzrasta liczba osób już uzależnionych od narkotyków i liczba osób eksperymentujących. Obniża się także wiek inicjacji narkotykowej.** Według Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie dostępne metody weryfikacji danych umożliwiają przyjęcie tezy, że liczba narkomanów w województwie zachodniopomorskim waha się w granicach od 2000 do 4000 osób. Celową jest realizacja różnego rodzaju programów korekcyjnych, edukacyjnych i terapeutycznych, przyczyniających się do integracji społecznej i zawodowej, osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz członków ich rodzin; a także organizacji akcji i kampanii promocyjno – informacyjnych dot. promowania postaw aktywnych oraz profilaktyki uzależnień.
5. Na terenie województwa zachodniopomorskiego funkcjonuje 5 Aresztów Śledczych oraz 4 Zakłady Karne. **Corocznie rośnie liczba osób opuszczających zakłady karne mających ogromny problem ze znalezieniem legalnej pracy.** Ich kwalifikacje często uległy przedawnieniu, a pobyt w więzieniu zdyskwalifikował ich w oczach potencjalnych pracodawców. Istotnym działaniem wspierającym ww. grupę wydaje się objęcie poradnictwem psychologicznym, kursami i szkoleniami, aktywizacja społeczna etc. prowadzące do integracji społecznej i zawodowej osób opuszczających zakłady karne.
6. **Niedostateczna jest też pomoc dla osób opuszczających rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo-wychowawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, której celem jest stworzenie warunków do usamodzielnienia się i integracji ze środowiskiem.** Największe potrzeby w ramach tej formy pomocy społecznej świadczonej przez właściwe instytucje powiatowe dotyczą przede wszystkim osób opuszczających rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze, a także wychowanków specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, zakładów poprawczych, domów pomocy społecznej, młodzieżowych ośrodków szkolno-wychowawczych oraz schronisk dla nieletnich. Oprócz pomocy pieniężnej istotne znaczenie w tym obszarze pomocy społecznej stanowi praca socjalna, która powinna być zgodnie z potrzebami skierowana do wszystkich osób usamodzielniających się, a zwłaszcza do osób opuszczających rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze. Nieodzowne jest objęcie grupy osób opuszczających rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo-wychowawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze wsparciem (poradnictwo psychologiczne, kursy i szkolenia, aktywizacja społeczna etc.) prowadzące do integracji społecznej i zawodowej.
7. Istnieje niebezpieczeństwo powstawania nowych problemów społecznych, zwłaszcza dotyczących napływu obywateli z innych krajów, którzy wymagać będą natychmiastowych działań osłonowych instytucji pomocy społecznej. W chwili obecnej **brakuje skutecznych programów integracyjnych oraz aktywizacyjnych dla uchodźców.** Uzasadnione jest objęcie wsparciem (poradnictwo psychologiczne, kursy i szkolenia, aktywizacja społeczna etc.) prowadzące do integracji społecznej i zawodowej członków mniejszości etnicznych i narodowych.
8. Osoby zaliczone do **grup zagrożonych wykluczeniem społecznym wymagają kompleksowego wsparcia i stworzenia niezbędnych warunków do integracji ze społeczeństwem.** Możliwe jest to m.in. poprzez działania zmierzające do kształcenia umiejętności w zakresie pełnienia ról społecznych, wspierania samodzielności oraz zdobywania i aktualizacji kwalifikacji zawodowych. Jednym z elementów systemu wsparcia osób wykluczonych społecznie może być rozwijający się sektor ekonomii społecznej oraz wsparcie lokalnych inicjatyw samoorganizacji i samopomocy wśród osób biernych zawodowo, czy dyskryminowanych na rynku pracy. Wsparciem dla przemian na rynku pracy powinny być również skuteczne i nowoczesne usługi, świadczone przez instytucje pomocy i integracji społecznej. Niezbędny w tym celu jest rozwój form i narzędzi aktywnej integracji zarówno w jej wymiarze społecznym jak i edukacyjnym czy zawodowym. W celu zapewnienia właściwych warunków dla realizacji przez instytucje pomocy i integracji społecznej zadań z zakresu aktywnej integracji, **niezbędne jest stworzenie również na poziomie regionalnym możliwości podnoszenia kwalifikacji ich kadr i potencjału organizacyjnego powiązanego ściśle ze specyfiką realizowanych przez nie zadań, głównie poprzez**

szkolenia i kursy realizowane w formach pozaszkolnych oraz upowszechnianie pracy socjalnej i aktywnej integracji w środowiskach lokalnych. W województwie zachodniopomorskim, w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej zatrudnionych jest 5390 osób. Ta grupa zawodowa jest wciąż niewystarczająca. **Brakuje zarówno specjalistów pomocy socjalnej jak również specjalistów z zakresu organizacji pomocy społecznej.** Pomimo, iż w ostatnich latach wzrósł poziom przygotowania zawodowego pracowników zatrudnionych w służbach pomocy społecznej to nadal zasoby kadrowe nie zaspakajają wszystkich potrzeb. **Ograniczone zasoby finansowe zawężają dostęp do specjalistycznych szkoleń zawodowych.** Wobec zwiększonej liczby zadań z zakresu pomocy społecznej **konieczne jest wzmocnienie i doskonalenie kadr instytucji odpowiedzialnych za realizację tych działań.** W szczególności dotyczy to pracowników Ośrodków Pomocy Społecznej i Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie, zajmujących się pomocą osobom wykluczonym społecznie i prowadzących działania w ramach aktywnej integracji społeczno – zawodowej oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej, jako jednostki koordynującej realizację projektu systemowego.

Zaprezentowana diagnoza w obszarze integracji społecznej, przeprowadzona na podstawie danych i wyników badań zawartych w regionalnych i lokalnych dokumentach strategicznych, danych statystycznych dla województwa zachodniopomorskiego, a także *Bilansie Potrzeb Województwa Zachodniopomorskiego w zakresie pomocy społecznej na 2007 rok*, wskazuje na konieczność ogłoszenia w 2008 roku konkursów na wszystkie typy projektów.

W oparciu o powyższą diagnozę IP identyfikuje następujące **grupy docelowe**, które zostaną objęte wsparciem w roku 2008 w ramach poszczególnych działań Priorytetu VII:

- Osoby korzystające z pomocy społecznej, które nie pracują i są w wieku aktywności zawodowej.
- Ośrodki pomocy społecznej i ich pracownicy.
- Osoby korzystające z pomocy społecznej, które nie pracują i są w wieku aktywności zawodowej, w szczególności: osoby niepełnosprawne, osoby opuszczające rodziny zastępcze oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i resocjalizacyjne, mające trudności z integracją zawodową lub społeczną.
- Powiatowe centra pomocy rodzinie i ich pracownicy.
- Pracownicy Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Szczecinie.
- Pracownicy ośrodków pomocy społecznej i powiatowych centrów pomocy rodzinie.
- Podmioty ekonomii społecznej (w szczególności: stowarzyszenia, fundacje, spółdzielnie socjalne, spółdzielnie pracy).
- Osoby długotrwale bezrobotne.
- Osoby niepełnosprawne, w tym z zaburzeniami psychicznymi.
- Osoby bezdomne.
- Osoby opuszczające rodziny zastępcze oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze mające trudności z integracją zawodową i społeczną.
- Osoby po zwolnieniu z zakładu karnego lub innej placówki penitencjarnej (do 12 miesięcy od jej opuszczenia).
- Osoby uzależnione od alkoholu lub innych środków odurzających, poddające się procesowi leczenia lub po jego ukończeniu.
- Otoczenie osób wykluczonych społecznie (w zakresie poradnictwa i projektów promocyjnych).

I.3 Cele przewidziane do osiągnięcia w wyniku realizacji wybranych form wsparcia w kontekście celów szczegółowych przyjętych dla danego Priorytetu PO KL

Działania podejmowane w ramach Priorytetu VII PO KL zmierzają będą do osiągnięcia następujących celów:

- Poprawy dostępu do rynku pracy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
- Wzmocnienie i poszerzenie zakresu działań sektora ekonomii społecznej

W okresie realizacji Planu Działań na lata 2007 – 2008 podejmowane aktywności mają skupić się na:

– Podniesieniu kwalifikacji 1 252 pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej bezpośrednio zajmujących się aktywną integracją. Podjęte działania mają na celu wzmocnienie potencjału instytucji pomocy działających na terenie regionu i zmierzać będą do poprawy skuteczności ich funkcjonowania i jakości realizowanych usług.

- Powstaniu 10% (z wartości docelowej) nowych inicjatyw działających na rzecz aktywnej integracji społeczności lokalnych.
- Zintensyfikowanie działań zmierzających do zwiększenia możliwości zatrudnienia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz osób niepełnosprawnych poprzez rozpoczęcie udziału w projektach zmierzających do integracji społecznej i zawodowej (wzrost w roku 2008 liczby osób niepełnosprawnych bezrobotnych, które podniosły kwalifikacje zawodowe o 8%).
- Objęciu do końca 2008 roku 5% (z wartości docelowej) klientów instytucji pomocy społecznej oraz zwiększeniu udziału osób zamieszkujących tereny wiejskie w ogólnej grupie klientów instytucji pomocy społecznej objętej działaniami aktywnej integracji.
- Objęciu 10% (z wartości docelowej) osób kontraktami socjalnymi w ramach realizowanych projektów.
- Wzroście liczby powstałych partnerstw na rzecz aktywnej integracji.
- Podnoszenie świadomości społecznej na poziomie lokalnym poprzez organizację kampanii informacyjno – promocyjnymi z zakresu równości szans oraz promowania postaw aktywnych, a także przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

II. Plan finansowy							
Plan finansowy na rok 2007							
Budżet Priorytetu w podziale na Działania oraz Poddziałania (PLN)							
	Ogółem (EFS + wkład krajowy)	Budżet państwa	Budżet JST szczebla regionalnego	Budżet JST szczebla lokalnego	Fundusz Pracy	PFRON	Inne
Działanie 7.1	145 540	145 540	0	0	0	0	0
7.1.1	0	0	0	0	0	0	0
7.1.2	0	0	0	0	0	0	0
7.1.3	145 540	145 540	0	0	0	0	0
7.2	0	0	0	0	0	0	0
7.2.1	0	0	0	0	0	0	0
7.2.2	0	0	0	0	0	0	0
7.3	0	0	0	0	0	0	0
Projekty innowacyjne ¹	0	0	0	0	0	0	0
Projekty współpracy ponadnarodowej	0	0	0	0	0	0	0
w tym: komponent ponadnarodowy **	0	0	0	0	0	0	0
Priorytet ogółem	145 540	145 540	0	0	0	0	0

** Realizacja projektów z komponentem ponadnarodowym możliwa będzie jako zmiana pod warunkiem dostępności środków.

¹ Nie dotyczy lat 2007 i 2008

Plan finansowy na rok 2008*							
Budżet Priorytetu w podziale na Działania oraz Poddziałania (PLN)							
	Ogółem (EFS + wkład krajowy)	Budżet państwa	Budżet JST szczebla regionalnego	Budżet JST szczebla lokalnego	Fundusz Pracy	PFRON	Inne
7.1	22 705 382	20 431 624	0	1 819 006	113 688	341 064	0
7.1.1	15 158 382	13 566 752	0	1 477 942	113 688	0	0
7.1.2	6 496 450	5 814 322	0	341 064	0	341 064	0
7.1.3 *	1 050 550	1 050 550	0	0	0	0	0
7.2	5 894 378	5 894 378	0	0	0	0	0
7.2.1	3 683 986	3 683 986	0	0	0	0	0
7.2.2	2 210 392	2 210 392	0	0	0	0	0
7.3	1 473 595	1 473 595	0	0	0	0	0
Projekty innowacyjne ²	0	0	0	0	0	0	0
Projekty współpracy ponadnarodowej **	0	0	0	0	0	0	0
w tym: komponent ponadnarodowy	0	0	0	0	0	0	0
Priorytet ogółem	30 073 355	27 799 597	0	1 819 006	113 688	341 064	0

* Biorąc pod uwagę specyficzne problemy w obszarze polityki społecznej w województwie zachodniopomorskim oraz czas trwania projektów systemowych w 2008 roku, połączono roczne wydatki na Poddziałanie 7.1.1 oraz 7.1.2, a także w związku z faktem, iż planowane rzeczywiste wydatki w ramach podziałania 7.1.3 w roku 2008 wynoszą 1 050 550 zł (projekt systemowy ROPS), powstałą różnicę w wysokości 317 788 zł przesunięto do wydatkowania w ramach podziałania 7.1.1., a także poczyniono przesunięcia w ramach planu finansowego priorytetu, tak aby zwiększyć liczbę środków na projekty systemowe ośrodków pomocy społecznej i powiatowych centrów pomocy rodzinie do 21 654 832 zł, którą podzielono algorytmem. W związku z wprowadzonymi zmianami wydatki z budżetu państwa uległy pomniejszeniu o 364 926 zł.

** Realizacja projektów z komponentem ponadnarodowym możliwa będzie jako zmiana pod warunkiem dostępności środków.

III. Wskaźniki		
Nazwa wskaźnika produktu	Wartość wskaźnika do osiągnięcia w roku 2008	Docelowa wartość wskaźnika (2013)
Priorytet VII Promocja integracji społecznej		
Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji		
Liczba klientów instytucji pomocy społecznej, którzy zakończyli udział w projektach dotyczących aktywnej integracji (ogółem/k/m), w tym:	0 (1 657)*	33 134

² Nie dotyczy lat 2007 i 2008

osoby z terenów wiejskich	0 (387)*	7 737
Liczba klientów instytucji pomocy społecznej objętych kontraktami socjalnymi w ramach realizowanych projektów (ogółem/k/m)**.	2 208	22 089
Liczba pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej bezpośrednio zajmujących się aktywną integracją, którzy w wyniku wsparcia z EFS podnieśli swoje kwalifikacje w systemie pozaszkolnym (ogółem/k/m)***.	1 252	852
Działanie 7.2 Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej		
Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, które zakończyły udział w projekcie	0 (373)*	7 468
Liczba instytucji wspierających ekonomię społeczną, które otrzymały wsparcie w ramach Działania	1	2
Liczba inicjatyw z zakresu ekonomii społecznej wspartych z EFS	3	15
Liczba osób, które otrzymały wsparcie w ramach instytucji ekonomii społecznej (ogółem/k/m)**	95	1 273
Działanie 7.3 Inicjatywa lokalna na rzecz aktywnej integracji		
Liczba projektów wspierających rozwój inicjatyw na rzecz aktywizacji i integracji społeczności lokalnych**	9	95
* wskaźniki, których wartość jest liczona „na wyjściu z projektu” , czyli od momentu zakończenia udziału danej osoby w projekcie, z uwagi na okres realizacji projektów, określona została na poziomie 0%, natomiast wsparciem zostanie objętych w 2008 r. 5% osób (z wskaźnika docelowego 2013); w kolejnych latach realizacji projektów przewidywane jest osiągnięcie wyższych wartości.		
** wartość wskaźnika do osiągnięcia stanowi każdorazowo w działaniach nie więcej niż 10% wartości docelowej; założenie wyższej wartości zagrożeni realizacji wartości w roku 2008		
*** w odniesieniu do wskaźnika liczba pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej bezpośrednio zajmujących się aktywną integracją, którzy w wyniku wsparcia z EFS podnieśli swoje kwalifikacje w systemie pozaszkolnym (ogółem/k/m) (Działanie 7.1), projekt ROPS zakłada przeszkolenie w ramach projektu Podnoszenie kwalifikacji kadr pomocy i integracji społecznej do końca 2008 r. 1 252 osób.		

IV. Opis systemu wyboru projektów

IV.1 Projekty systemowe³

IV.1.1

Rok 2008

Termin składania projektu – I kwartał 2008 r.

Tytuł projektu/ Numer i nazwa Działania

Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej/ Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji.

Beneficjent/ Projektodawca

³ W przypadku projektów systemowych realizowanych w ramach Działań 6.1 oraz 7.1 w polu „tytuł projektu” należy podać typ projektów systemowych, w kolejnych pozycjach punktu IV.1.1 należy wymienić projektodawców realizujących dany typ projektów systemowych, podać krótki opis planowanych działań z uzasadnieniem, wymienić grupy docelowe oraz określić szacowany budżet planowany na realizację wybranego typu projektów systemowych wraz z planowanym % udziałem wkładu własnego. Pozycje IV.1.1 i IV 1.2 nie dotyczą projektów innowacyjnych w latach 2007 i 2008.

Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu województwa zachodniopomorskiego.

Krótki opis działań planowanych w ramach projektu, w tym projektu współpracy ponadnarodowej i projektu innowacyjnego wraz z uzasadnieniem wyboru

- rozwój form aktywnej integracji poprzez: kontrakty socjalne, (w tym: indywidualne programy wychodzenia z bezdomności), programy aktywizacji lokalnej) obejmujące:
  - wspieranie zdolności do podjęcia zatrudnienia poprzez zatrudnienie socjalne, szkolenia, oraz zajęcia reintegracji zawodowej u pracodawcy
  - usługi o charakterze edukacyjnym, zdrowotnym i społecznym, których celem jest wsparcie mobilności na rynku pracy pozwalające na przezwycięzenie indywidualnych barier w powrocie na rynek pracy;
  - rozwój nowych form wsparcia indywidualnego i środowiskowego umożliwiających integrację zawodową i społeczną osobom ze specyficznymi trudnościami na rynku pracy;
  - upowszechnianie aktywnej integracji i pracy socjalnej w regionie (wzmocnienie kadrowe służb pomocy społecznej).

Grupy docelowe

- osoby korzystające z pomocy społecznej, które nie pracują i są w wieku aktywności zawodowej, w szczególności należące do jednej (lub kilku) z poniższych grup:
  - osoby po zwolnieniu z zakładu karnego lub innej placówki penitencjarnej (do 12 miesięcy od jej opuszczenia);
  - osoby bezdomne;
  - osoby niepełnosprawne w tym z zaburzeniami psychicznymi;
  - osoby uzależnione od alkoholu lub innych środków odurzających, poddające się procesowi leczenia lub w okresie do 1 roku od jego zakończenia;
- młodzież w wieku 15 – 25 lat zagrożona wykluczeniem społecznym (z wyjątkiem osób objętych wsparciem na szczeblu ogólnopolskim w ramach projektów systemowych realizowanych przez OHP);
- ośrodki pomocy społecznej i ich pracownicy;
- inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej i ich pracownicy realizujący działania w zakresie integracji i pomocy społecznej w regionie.

Sposób i zakres w jakim realizacja projektu przyczyni się do osiągnięcia celu/celów szczegółowych i oczekiwanych efektów realizacji (targetów) ustanowionych dla danego Priorytetu PO KL

Ryzyko wykluczenia i sfera ubóstwa dotyczy przede wszystkim rodzin, których członkowie wywodzą się z grup znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy i borykają z problemem bezrobocia. Dlatego też, niezbędne są działania ukierunkowane na zwiększenie szans w znalezieniu zatrudnienia przez wspomniane grupy, wyrównywanie deficytów wynikających z braku dostępu do określonych dóbr i usług, braku posiadanych kwalifikacji, czy też z innych czynników powodujących ograniczenie szans określonych grup społecznych.

W województwie zachodniopomorskim, w większości, jednostki samorządu terytorialnego w ramach poszczególnych powiatów realizować będą projekty w zakresie aktywnej integracji w drodze współdziałania (określonych w ustawie z dn. 8.03.1990 r. o samorządzie gminnym oraz ustawie z dn. 5.06.1998 r. o samorządzie powiatowym). Rozwiązanie takie pozwala na kompleksowe wsparcie wszystkich klientów pomocy społecznej na terenie całego powiatu oraz daje szansę na stworzenie jednego kierunku działań w rozwiązywaniu problemów w obszarze polityki społecznej.

Wkład własny na poziomie 10%.

Szacowany budżet projektu (PLN)

15 158 382

IV.1.2

Rok 2008

Termin składania projektu – I kwartał 2008 r.

Tytuł projektu/ Numer i nazwa Działania

Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie/ Działanie 7.1
Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji.

Beneficjent/ Projektodawca

Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie z terenu województwa zachodniopomorskiego.

Krótki opis działań planowanych w ramach projektu, w tym projektu współpracy ponadnarodowej i projektu innowacyjnego wraz z uzasadnieniem wyboru

- rozwój form aktywnej integracji poprzez kontrakty socjalne, (indywidualne programy integracji uchodźców, osób ubiegających się o status uchodźcy, osób z pobytem tolerowanym, posiadających zezwolenie na osiedlenie się lub zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony, oraz indywidualne programy usamodzielnienia osób opuszczających rodziny zastępcze czy placówki opiekuńczo-wychowawcze) oraz programy aktywności lokalne obejmujące:
  - wspieranie zdolności do podjęcia zatrudnienia poprzez zatrudnienie socjalne, szkolenia, oraz zajęcia reintegracji zawodowej u pracodawcy,
  - usługi o charakterze edukacyjnym, zdrowotnym i społecznym, których celem jest wsparcie mobilności na rynku pracy pozwalające na przezwycięzenie indywidualnych barier w powrocie na rynek pracy,
  - rozwój nowych form wsparcia indywidualnego i środowiskowego umożliwiających integrację zawodową i społeczną osobom ze specyficznymi trudnościami na rynku pracy,
- wsparcie działań na rzecz integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych (w tym rozwoju działań aktywizacyjnych warsztatów terapii zajęciowej),
- upowszechnianie aktywnej integracji i pracy socjalnej w regionie (wzmocnienie kadrowe służb pomocy społecznej).

Grupy docelowe

- osoby korzystające z pomocy społecznej, które nie pracują i są w wieku aktywności zawodowej, w szczególności należące do jednej (lub kilku) z poniższych grup:
  - osoby niepełnosprawne, w tym z zaburzeniami psychicznymi;
  - uchodźcy, cudzoziemcy posiadający zgodę na pobyt tolerowany, oraz cudzoziemcy posiadający zezwolenie na osiedlenie się, zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony lub zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE mający trudności z integracją zawodową i społeczną;
  - osoby opuszczające rodziny zastępcze oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i resocjalizacyjne, mające trudności z integracją zawodową lub społeczną;
- powiatowe centra pomocy rodzinie i ich pracownicy;
- inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej i ich pracownicy realizujący działania w zakresie integracji i pomocy społecznej w regionie.

Sposób i zakres w jakim realizacja projektu przyczyni się do osiągnięcia celu/celów szczegółowych i oczekiwanych efektów realizacji (targetów) ustanowionych dla danego Priorytetu PO KL

Ważnym elementem wsparcia będzie eliminowanie różnego rodzaju barier (organizacyjnych, prawnych czy psychologicznych) na jakie napotykają osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, borykające się z problemem dyskryminacji na rynku pracy. Problem ten dotyczy, przede wszystkim, osób niepełnosprawnych, długotrwale bezrobotnych, opuszczających placówki wychowawcze i penitencjarne oraz kobiet, postrzeganych w sposób stereotypowy przez pracodawców i otoczenie społeczne - jako pracownicy mniej dyspozycyjni oraz mniej mobilni zawodowo.

Ponieważ niektóre grupy zagrożone wykluczeniem społecznym mogą być wspierane zarówno przez instytucje pomocy społecznej, jak również przez publiczne służby zatrudnienia, przyjęto założenie, że osoby które korzystają z usług systemu pomocy społecznej będą otrzymywały wsparcie za jego pośrednictwem, natomiast pomoc w readaptacji zawodowej i dostępie do rynku pracy wobec tych osób, które nie są klientami pomocy społecznej świadczyć będą instytucje rynku pracy.

W ramach realizowanych projektów systemowych zainicjowane zostaną partnerstwa, na zasadach określonych w ustawie z dn. 8.03.1990 r. o samorządzie gminnym oraz ustawie z dn. 5.06.1998 r. o samorządzie powiatowym, do których zadań należało będzie realizowanie gminnych i powiatowych strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Wkład własny na poziomie 10%.

Szacowany budżet projektu (PLN)

6 496 450

IV.1.3

Rok 2007

Tytuł projektu/ Numer i nazwa Działania

Podnoszenie kwalifikacji kadr pomocy i integracji społecznej/ Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji.

Beneficjent/ Projektodawca

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej.

Krótki opis działań planowanych w ramach projektu, w tym projektu współpracy ponadnarodowej i projektu innowacyjnego wraz z uzasadnieniem wyboru

- Spotkanie informacyjno - warsztatowe z przedstawicielami Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie i Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej.
- Warsztaty przedstawicieli kadry kierowniczej instytucji pomocy i integracji społecznej (celem warsztatów będzie wypracowanie bilansu potrzeb szkoleniowych, opracowanie zasad współpracy pomiędzy PCPR i OPS).
- Szkolenie dla pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej z zakresu pracy z osobami uzależnionymi.

Grupy docelowe

Kadra kierownicza i pracownicy instytucji pomocy i integracji społecznej.

Oczekiwane rezultaty (miękkie i twarde)

Zgodnie z Wytycznymi MRR w/w punkt nie wymaga wypełnienia przy opisie projektów systemowych.

Sposób i zakres w jakim realizacja projektu przyczyni się do osiągnięcia celu/celów szczegółowych i oczekiwanych efektów realizacji (targetów) ustanowionych dla danego Priorytetu PO KL

Zgodnie z Wytycznymi MRR w/w punkt nie wymaga wypełnienia przy opisie projektów systemowych.

Szacowany budżet projektu (PLN)

145 540

Rok 2008

Tytuł projektu/ Numer i nazwa Działania

Podnoszenie kwalifikacji kadr pomocy i integracji społecznej/ Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji.

Beneficjent/ Projektodawca

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej.

Krótki opis działań planowanych w ramach projektu, w tym projektu współpracy ponadnarodowej i projektu innowacyjnego wraz z uzasadnieniem wyboru

Projekt jako kontynuacja projektu systemowego *Podnoszenie kwalifikacji kadr pomocy i integracji społecznej/ Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji* z roku 2007.

- Spotkanie informacyjno - warsztatowe z przedstawicielami Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie i Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej;
- Warsztaty dla kadry kierowniczej instytucji pomocy i integracji społecznej (celem spotkania będzie wypracowanie bilansu potrzeb szkoleniowych na rok następny oraz wypracowanie zasad współpracy);
- Szkolenie dla służb finansowo - księgowych planujących budżety i rozliczających projekty systemowe i konkursowe;
- Szkolenie dla pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej z zakresu aktywnej integracji i komunikacji interpersonalnej;
- Szkolenie dla pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej z zakresu pracy socjalnej i metod radzenia sobie ze stresem w pracy zawodowej;
- Szkolenie dla kadry kierowniczej instytucji pomocy i integracji społecznej z zakresu zarządzania;
- Szkolenie dla pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej z zakresu konstruowania

i prowadzenia kontraktu socjalnego;

- Szkolenie dla pracowników Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej z zakresu umiejętności interpersonalnych;
- Spotkania informacyjno - szkoleniowe dla nowych pracowników PCPR, OPS i ROPS zatrudnionych w ramach projektów systemowych;
- Podnoszenie kwalifikacji pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej w zakresie instrumentów aktywizacji społecznej na indywidualnych szkoleniach;
- Zakup usług doradczych i superwizji dla nowych pracowników PCPR, OPS i ROPS zatrudnionych w ramach projektów systemowych.

Grupy docelowe

Kadra kierownicza i pracownicy instytucji pomocy i integracji społecznej.

Oczekiwane rezultaty (miękkie i twarde)

Zgodnie z Wytycznymi MRR w/w punkt nie wymaga wypełnienia przy opisie projektów systemowych.

Sposób i zakres w jakim realizacja projektu przyczyni się do osiągnięcia celu/celów szczegółowych i oczekiwanych efektów realizacji (targetów) ustanowionych dla danego Priorytetu PO KL

Zgodnie z Wytycznymi MRR w/w punkt nie wymaga wypełnienia przy opisie projektów systemowych.

Szacowany budżet projektu (PLN)

1 050 550

IV.2 Projekty konkursowe

IV.2.1 Opis szczegółowych kryteriów wyboru projektów konkursowych wraz z uzasadnieniem, w tym wyboru projektów współpracy ponadnarodowej i projektów innowacyjnych⁴

A. KRYTERIA DOSTĘPU⁵ - są obowiązkowe dla wszystkich wnioskodawców. Projekty, które nie spełniają jednego z kryteriów dostępu, są odrzucane.

B. KRYTERIA STRATEGICZNE – dotyczą preferowania pewnych typów projektu przez instytucję ogłaszającą konkurs, co oznacza przyznanie im premii punktowej. Spełnienie kryteriów strategicznych nie jest obowiązkowe.

2008 rok

Poddziałanie 7.2.1 Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem

typ projektu:

- wsparcie (m.in.: prawne, organizacyjne, szkoleniowe i finansowe) dla tworzenia i działalności podmiotów integracji społecznej, w tym: centrów integracji społecznej, klubów integracji społecznej, zakładów aktywności zawodowej oraz podmiotów działających na rzecz aktywizacji społeczno – zawodowej, (których podstawowym zadaniem nie jest działalność gospodarcza).
- kursy i szkolenia lub inne formy umożliwiające nabycie, podniesienie lub zmianę kwalifikacji i kompetencji zawodowych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- staże i zatrudnienie subsydiowane osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w organizacjach pozarządowych oraz spółdzielniach socjalnych połączone z zajęciami reintegracji zawodowej i społecznej.
- poradnictwo psychologiczne, psychospołeczne, zawodowe i inne prowadzące do integracji społecznej i zawodowej, skierowane do osób zagrożonych wykluczeniem i ich otoczenia.

⁴ Nie dotyczy lat 2007 i 2008

⁵ W przypadku wyodrębnienia przez Instytucję Pośredniczącą kryteriów o szczególnym znaczeniu dla osiągnięcia celów programowych, obok nazwy kryterium należy podać kwotę środków finansowych, jaka będzie zarezerwowana na realizację projektów, które spełniają te kryteria

- rozwój usług społecznych przewyższających indywidualne bariery w integracji społecznej w tym w powrocie na rynek pracy.

A. Kryteria dostępu:

- **Projekty powyżej 100 tys. zł**

Uzasadnienie: kryterium w zakresie minimalnej wartości projektu, pozwoli na ograniczenie rozdrobienia środków i przyczyni się do przygotowywania przez Beneficjentów projektów kompleksowych, zawierających cały wachlarz usług niezbędnych dla pomocy beneficjentowi ostatecznemu.

- **Kryterium Beneficjenta – prowadzenie przez Beneficjenta statutowej działalności w zakresie problematyki związanej z integracją społeczną.**

Uzasadnienie: podmioty realizujące projekty w ramach Poddziałania winny dysponować odpowiednią wiedzą w zakresie działań prowadzonych w ramach integracji społecznej, co bezpośrednio wpływa na jakość realizowanych działań projektowych.

- **Kryterium grupy docelowej - wsparcie kierowane do osób mających miejsce zamieszkania na terenie województwa zachodniopomorskiego w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego**

Uzasadnienie: rozwój zasobów ludzkich w regionie, a w efekcie poprawa sytuacji w województwie zachodniopomorskim.

Kryterium okresu realizacji projektu - okres realizacji projektu nie może być dłuższy niż do 31 grudnia 2009 roku

Uzasadnienie: okres ten pozwoli na weryfikację zaplanowanych działań i ewentualne dostosowanie wsparcia w kolejnych latach

B. Kryteria strategiczne:

Nie wprowadza się żadnych kryteriów strategicznych.

---

typ projektu:

- rozwój nowych form i metod wsparcia indywidualnego i środowiskowego na rzecz integracji zawodowej i społecznej (w tym np.: środowiskowej pracy socjalnej, centrów aktywizacji lokalnej, animacji lokalnej, streetworkingu, couchingu, treningu pracy).

A. Kryteria dostępu:

- **Projekty powyżej 100 tys. zł**

Uzasadnienie: kryterium w zakresie minimalnej wartości projektu, pozwoli na ograniczenie rozdrobienia środków i przyczyni się do przygotowywania przez Beneficjentów projektów kompleksowych, zawierających cały wachlarz usług niezbędnych dla pomocy beneficjentowi ostatecznemu.

- **Kryterium Beneficjenta – prowadzenie przez Beneficjenta statutowej działalności w zakresie problematyki związanej z integracją społeczną.**

Uzasadnienie: podmioty realizujące projekty w ramach Poddziałania winny dysponować odpowiednią wiedzą w zakresie działań prowadzonych w ramach integracji społecznej, co bezpośrednio wpływa na jakość realizowanych działań projektowych.

Kryterium grupy docelowej - wsparcie kierowane do osób mających miejsce zamieszkania na terenie województwa zachodniopomorskiego w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego

Uzasadnienie: rozwój zasobów ludzkich w regionie, a w efekcie poprawa sytuacji w województwie zachodniopomorskim.

Kryterium okresu realizacji projektu - okres realizacji projektu nie może być dłuższy niż do 31 grudnia 2009 roku

Uzasadnienie: okres ten pozwoli na weryfikację zaplanowanych działań i ewentualne dostosowanie wsparcia w kolejnych latach

B. Kryteria strategiczne:

- **premiowane będą projekty realizowane w partnerstwie (10 pkt)**

Uzasadnienie: wsparcie dialogu i współpracy pomiędzy podmiotami realizującymi projekty na rzecz integracji społecznej.

---

typ projektu:

- rozwój usług społecznych przewyższających indywidualne bariery w integracji społecznej w tym w powrocie na rynek pracy.

A. Kryteria dostępu:

- **Projekty powyżej 100 tys. zł**

Uzasadnienie: kryterium w zakresie minimalnej wartości projektu, pozwoli na ograniczenie rozdrobienia środków i przyczyni się do przygotowywania przez Beneficjentów projektów kompleksowych, zawierających cały wachlarz usług niezbędnych dla pomocy beneficjentowi ostatecznemu.

- **Kryterium Beneficjenta – prowadzenie przez Beneficjenta statutowej działalności w zakresie problematyki związanej z integracją społeczną.**

Uzasadnienie: podmioty realizujące projekty w ramach Poddziałania winny dysponować odpowiednią wiedzą w zakresie działań prowadzonych w ramach integracji społecznej, co bezpośrednio wpływa na jakość realizowanych działań projektowych.

- **Kryterium grupy docelowej** - wsparcie kierowane do osób mających miejsce zamieszkania na terenie województwa zachodniopomorskiego w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego

Uzasadnienie: rozwój zasobów ludzkich w regionie, a w efekcie poprawa sytuacji w województwie zachodniopomorskim.

- **Kryterium okresu realizacji projektu - okres realizacji projektu nie może być dłuższy niż do 31 grudnia 2009 roku**

Uzasadnienie: okres ten pozwoli na weryfikację zaplanowanych działań i ewentualne dostosowanie wsparcia w kolejnych latach

B. Kryteria strategiczne:

- **dotatkowe punkty zostaną przyznane w przypadku spełnienia następujących kryteriów:** projektodawcą lub partnerem musi być któraś z następujących instytucji (ewentualnie konsorcjum tych instytucji) (20 pkt):
  - Centrum Integracji Społecznej
  - Klub Integracji Społecznej
  - podmioty działające na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej

Uzasadnienie: Realizacja projektów w partnerstwie pomoże uniknąć niespójności i konfliktów pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz społeczności lokalnej, przyczyni się do lepszego, wzajemnego zrozumienia i zorientowania na wspólne cele, eliminując problem braku łączenia środków i koordynacji działań instytucji pomocy społecznej. Ponadto, wiedza i doświadczenie CIS- ów, KIS- ów i innych podmiotów działających na rzecz aktywizacji społeczno - zawodowej gwarantują właściwy dobór instrumentów aktywnej integracji wykorzystywanych przy realizacji projektów.

Poddziałanie 7.2.2 Wsparcie ekonomii społecznej

A. Kryteria dostępu:

- **Projekty powyżej 100 tys. zł**

Uzasadnienie: kryterium w zakresie minimalnej wartości projektu, pozwoli na ograniczenie rozdrobienia środków i przyczyni się do przygotowywania przez Beneficjentów projektów kompleksowych, zawierających cały wachlarz usług niezbędnych dla pomocy beneficjentowi ostatecznemu.

- **Kryterium Beneficjenta – prowadzenie przez Beneficjenta statutowej działalności w zakresie problematyki związanej z integracją społeczną.**

Uzasadnienie: podmioty realizujące projekty w ramach Poddziałania winny dysponować odpowiednią wiedzą w zakresie działań prowadzonych w ramach integracji społecznej, co bezpośrednio wpływa na jakość realizowanych działań projektowych.

- **Kryterium grupy docelowej** - wsparcie kierowane do osób mających miejsce zamieszkania na terenie województwa zachodniopomorskiego w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego

Uzasadnienie: rozwój zasobów ludzkich w regionie, a w efekcie poprawa sytuacji w województwie zachodniopomorskim.

- **Kryterium okresu realizacji projektu - okres realizacji projektu nie może być dłuższy niż do 31 grudnia 2009 roku**

Uzasadnienie: okres ten pozwoli na weryfikację zaplanowanych działań i ewentualne dostosowanie wsparcia w kolejnych latach

B. Kryteria strategiczne:

- **premiowane będą projekty realizowane w partnerstwie (10 pkt)**

Uzasadnienie: wsparcie dialogu i współpracy pomiędzy podmiotami realizującymi projekty na rzecz integracji społecznej.

Poddziałanie 7.3 Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji

A. Kryteria dostępu:

- **Projekty powyżej 10 tys. zł**

Uzasadnienie: kryterium w zakresie minimalnej wartości projektu, pozwoli na ograniczenie rozdrobienia środków i przyczyni się do przygotowywania przez Beneficjentów projektów kompleksowych, zawierających cały wachlarz usług niezbędnych dla pomocy beneficjentowi ostatecznemu.

- **Kryterium grupy docelowej - :wsparcie kierowane do osób mających miejsce zamieszkania na terenie województwa zachodniopomorskiego w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego,, pochodących z terenów gmin wiejskich, miejsko-wiejskich oraz miast do 25 tys. mieszkańców**

Uzasadnienie: rozwój zasobów ludzkich w regionie, a w efekcie poprawa sytuacji w województwie zachodniopomorskim.

- **Kryterium okresu realizacji projektu - okres realizacji projektu nie może być dłuższy niż do 31 grudnia 2009 roku**

Uzasadnienie: okres ten pozwoli na weryfikację zaplanowanych działań i ewentualne dostosowanie wsparcia w kolejnych latach

B. Kryteria strategiczne:

- **premiowane będą projekty realizowane w partnerstwie (10 pkt)**

Uzasadnienie: wsparcie dialogu i współpracy pomiędzy podmiotami realizującymi projekty na rzecz integracji społecznej.

- **kryterium beneficjenta - beneficjentem musi być organizacja pozarządowa działająca lokalnie na obszarze realizacji projektu (10 pkt)**

Uzasadnienie: realizacja projektu przez podmiot działający na obszarze realizacji projektu przyczyni się do realizacji projektów odpowiadających na potrzebny mieszkańców danej społeczności lokalnej – podmiot ten zna specyfikę tego obszary, jego mieszkańców i ich potrzeby

W pozostałych typach projektów nie wprowadza się żadnych kryteriów dostępu ani strategicznych.

IV.2.2 Tryb procedury konkursowej (otwarta/zamknięta) wraz z uzasadnieniem wyboru

Konkurs otwarty - Ogłoszenie określa datę i godzinę otwarcia konkursu. Nie określa się daty, ani godziny zamknięcia konkursu, a wnioski od Ostatecznych Odbiorców napływają w sposób ciągły aż do wyczerpania określonego limitu środków lub do zamknięcia konkursu uzasadnionego odpowiednią decyzją IP.

Wybrany tryb zapewnia większą elastyczność systemu wdrażania i powoduje lepsze wykorzystanie dostępnej alokacji środków. Tryb konkursu otwartego pozwala ponadto projektodawcom których wnioski zostały odrzucone formalnie na weryfikację błędów i ponowne złożenie wniosku. W przypadku projektów które nie otrzymały wystarczającej liczby punktów przy ocenie merytorycznej, istnieje możliwość ich udoskonalenia, czego efektem jest stałe podnoszenie się jakości przyjmowanych do realizacji projektów.

W ustalonej powyżej procedurze (konkurs otwarty) posiedzenia Komisji Oceny Projektów odbywać się będą raz na kwartał.

IV.2.3 Kwartalny harmonogram ogłaszanych konkursów, alokacja finansowa na poszczególne konkursy

W ramach Priorytetu VII – Promocja integracji społecznej w roku 2008 do zrealizowania planowane są **trzy** konkursy otwarte.

W podziale na kwartały harmonogram konkursów przedstawia się następująco:

I kwartał 2008 r.:

7.2.1 – Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym – alokacja: **12 441 854 (PLN)**

7.2.2 – Wsparcie ekonomii społecznej – alokacja: **7 465 112 (PLN)**

7.3 – Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji – alokacja: **4 976 742 (PLN)**

IV.2.4 Opis procedury wyboru projektów konkursowych wraz z listą wymaganych załączników do umowy o dofinansowanie projektu

Przebieg procedury wyboru wniosków o dofinansowanie projektów w drodze konkursowej

1. Sporządzenie dokumentacji konkursowej określającej zasady i tryb aplikowania o środki EFS w ramach poszczególnych Działań/Poddziałań PO KL.
2. Przygotowanie oraz rozpowszechnienie ogłoszenia o konkursie poprzez:
  - zamieszczenie na stronie internetowej www.pokl.wup.pl wraz z dokumentacją konkursową,
  - zamieszczenie w siedzibie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie w miejscu publicznie dostępnym,
  - zamieszczenie informacji w dzienniku o zasięgu regionalnym.
3. Przekazanie do IZ informacji o ogłoszeniu konkursu.
4. Przyjmowanie wniosków w siedzibie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie w terminie i zgodnie z zasadami określonymi w ogłoszeniu i dokumentacji konkursowej. Wnioski mogą zostać złożone osobiście bądź przesłane pocztą lub kurierem (**złożenie wniosku w siedzibie WUP równoznaczne jest z rozpoczęciem okresu kwalifikowalności wydatków**). Od tego momentu uprawnione jest ponoszenie wydatków w ramach złożonego wniosku, pod warunkiem prowadzenia odrębnej księgowości dla tych kosztów. Równocześnie należy podkreślić, że wydatkowanie, do chwili zatwierdzenia wniosku i podpisania umowy, odbywa się na wyłączną odpowiedzialność danego Beneficjenta. W przypadku, gdy beneficjent nie przejdzie pozytywnie oceny i nie podpisze umowy o dofinansowanie projektu, uprzednio poniesione wydatki nie będą mogły być zrefundowane).
5. Przeprowadzenie weryfikacji formalnej wniosku o dofinansowanie realizacji projektu w oparciu o *Kartę oceny formalnej* (spełnienie ogólnych kryteriów formalnych oraz kryteriów dostępu).
6. Przekazanie pisemnej informacji Wnioskodawcy o:
  - odrzuceniu wniosku wraz z podaniem przyczyny i informacją o możliwości złożenia protestu,
  - przekazaniu wniosku do oceny merytorycznej.
7. Przeprowadzenie ewentualnej procedury odwoławczej.
8. Powołanie Komisji Oceny Projektów przez Dyrektora Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie.
9. Dokonanie przez członków Komisji Oceny Projektów oceny merytorycznej wniosków o dofinansowanie realizacji projektu, w oparciu o *Kartę oceny merytorycznej* (spełnienie kryteriów horyzontalnych, ogólnych kryteriów merytorycznych oraz kryteriów strategicznych).
10. Przygotowanie listy wniosków spełniającej minimum punktowe i przekazanie wraz z protokołem z oceny do zatwierdzenia przez Dyrektora Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie.
11. Przekazanie pisemnej informacji Wnioskodawcy o:
  - przyjęciu wniosku do realizacji – podanie liczby punktów, proponowanej kwoty dofinansowania, terminu dostarczenia wymaganych załączników.
  - możliwości podjęcia negocjacji – podanie proponowanej kwoty dofinansowania wraz z propozycją dokonania zmian merytorycznych,lub:
  - nieprzyjęciu wniosku do dofinansowania (brak środków finansowych) – zawarcie pouczenia o możliwości złożenia protestu,
  - odrzuceniu wniosku – podanie przyczyny wraz z pouczeniem o możliwości złożenia protestu.
12. Przeprowadzenie ewentualnych negocjacji z Wnioskodawcą.
13. Przeprowadzenie ewentualnej procedury odwoławczej.
14. Dokonanie oceny (formalnej i merytorycznej) złożonych przez Wnioskodawcę załączników do umowy.

15. Sporządzenie i podpisanie umów o dofinansowanie projektu z Wnioskodawcami.
16. Przyjęcie od Wnioskodawców zabezpieczenia należytego wykonania zobowiązań wynikających z umowy o dofinansowanie projektu.
17. Ogłoszenie (na stronie internetowej i w siedzibie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie) ostatecznej listy projektów wyłonionych do dofinansowania w ramach danego konkursu.

Załączniki wymagane przez Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie na etapie oceny formalnej wniosku o dofinansowanie realizacji projektu:

1. dokumenty określające sytuację finansową Wnioskodawcy:
  - a) w przypadku podmiotów prowadzących pełną księgowość wymagany jest bilans i sprawozdanie księgowe za ostatni zamknięty rok obrotowy;
  - b) w przypadku podmiotów prowadzących uproszczoną ewidencję księgową oraz nowo powstałych podmiotów wymagane jest zbiorcze zestawienie przychodów i rozchodów przedsiębiorstwa za okres trzech ostatnich miesięcy, podpisane przez osobę upoważnioną.

Załączniki wymagane przez Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie do umowy o dofinansowanie projektu:

1. Aktualny wyciąg z Krajowego Rejestru Sądowego, innego właściwego rejestru (np. ewidencja działalności gospodarczej) lub inny dokument potwierdzający formę i charakter prowadzonej działalności wraz z danymi osób upoważnionych do podejmowania decyzji wiążących w imieniu Wnioskodawcy, z okresu nie dłuższego niż 3 miesiące przed dniem złożenia Wniosku. Dodatkowo w przypadku jeżeli dana jednostka posiada – kopia statutu lub innego dokumentu potwierdzającego zgodność działalności prowadzonej przez Wnioskodawcę z typem realizowanego wsparcia.
2. Deklarację poświadczającą udział własny Wnioskodawcy (wymagana tylko jeżeli budżet Projektu przewiduje udział innych środków niż budżet państwa i EFS).
3. Oświadczenie o niezaleganiu przez Wnioskodawcę z opłacaniem składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne oraz innych należności wymaganych odrębnymi ustawami.
4. Oświadczenie o niezaleganiu przez Wnioskodawcę z uiszczaniem podatków wobec Skarbu Państwa.
5. Pełnomocnictwo do reprezentowania Wnioskodawcy (załącznik wymagany jedynie w przypadku, gdy wniosek jest podpisywany przez osobę/osoby nieposiadające statutowych uprawnień do reprezentowania Wnioskodawcy).
6. Przebieg pracy zawodowej w zarządzaniu projektem/projektami osób odpowiedzialnych za zarządzanie projektem wraz z pisemną deklaracją uczestnictwa w projekcie.
7. Oświadczenie Wnioskodawcy o kwalifikacji VAT – tylko w przypadku Wnioskodawcy, który nie ma możliwości odzyskania/odliczenia VAT na zasadach obowiązującego w Polsce prawa w zakresie podatku od towarów.
8. Uchwała właściwego organu jednostki samorządu terytorialnego bądź odpowiedni dokument organu dysponującego budżetem w trybie przepisów o finansach publicznych zatwierdzający projekt lub udzielający pełnomocnictwa do zatwierdzenia projektów współfinansowanych z EFS.
9. Kopię umowy/porozumienia pomiędzy partnerami, w przypadku, gdy w realizację projektu oprócz Wnioskodawcy zaangażowani są partnerzy. W przypadku występowania w projekcie tzw. partnerstwa nieformalnego wymagane jest od Wnioskodawcy oświadczenie o współpracy podpisane przez partnerów.
10. Oświadczenie o nieskorzystaniu z pomocy pochodzącej z innych programów operacyjnych w odniesieniu do tych samych wydatków kwalifikowalnych związanych z danym projektem.
11. Oświadczenie o korzystaniu z pomocy publicznej (jeżeli dotyczy).
12. Informacja o numerze rachunku bankowego Wnioskodawcy wyodrębnionego na potrzeby projektu.
13. Oświadczenie Wnioskodawcy o realizacji projektu zgodnie z przepisami ustawy Prawo Zamówień Publicznych.
14. Harmonogram płatności.
15. Wszystkie zaświadczenia o pomocy de minimis, jakie podmiot ubiegający się o pomoc de minimis otrzymał w roku, w którym ubiega się o pomoc, oraz w ciągu 2 poprzedzających

go lat, albo oświadczenia o wielkości pomocy de minimis otrzymanej w danym okresie. (jeśli dotyczy).

16. Oświadczenie o wielkości i przeznaczeniu pomocy publicznej otrzymanej w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą, na pokrycie których ma być przeznaczona pomoc de minimis. (jeśli dotyczy).
17. Oświadczenie instytucji ubiegającej się o przyznanie pomocy de minimis. (jeśli dotyczy).
18. Formularz informacji o pomocy publicznej dla podmiotów ubiegających się o pomoc inną niż pomoc de minimis lub pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie. (jeśli dotyczy).
19. Oświadczenie instytucji ubiegającej się o przyznanie pomocy na szkolenia. (jeśli dotyczy).

Dodatkowe załączniki wymagane przez Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie do umów o dofinansowanie projektu w przypadku wystąpienia we wniosku o dofinansowanie realizacji projektu partnerstwa:

1. Kopia statutu lub inny dokument (kopia dokumentu) potwierdzający zgodność działalności prowadzonej przez Partnera z typem realizowanego wsparcia.
2. Aktualny wyciąg z Krajowego Rejestru Sądowego, innego właściwego rejestru (np. ewidencja działalności gospodarczej) lub inny dokument potwierdzający charakter prowadzonej działalności wraz z danymi osób upoważnionych do podejmowania decyzji wiążących w imieniu Partnera, z okresu nie dłuższego niż 3 miesiące przed dniem złożenia Wniosku.
3. Dokumenty określające sytuację finansową Wnioskodawcy:
  - c) w przypadku podmiotów prowadzących pełną księgowość wymagany jest bilans i sprawozdanie księgowe za ostatni zamknięty rok obrotowy;
  - d) w przypadku podmiotów prowadzących uproszczoną ewidencję księgową oraz nowo powstałych podmiotów wymagane jest zbiorcze zestawienie przychodów i rozchodów przedsiębiorstwa za okres trzech ostatnich miesięcy, podpisane przez osobę upoważnioną.
4. Oświadczenie Partnera o niezaleganiu z opłacaniem składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne oraz innych należności wymaganych odrębnymi ustawami.
5. Oświadczenie Partnera o niezaleganiu z uiszczaniem podatków wobec Skarbu Państwa.
6. Oświadczenie Partnera o kwalifikacji VAT - tylko w przypadku wnioskodawcy, który nie ma możliwości odzyskania/odliczania VAT na zasadach obowiązującego w Polsce prawa w zakresie podatku od towarów.
7. Uchwała jednostki samorządu terytorialnego bądź odpowiedni dokument organu dysponującego budżetem w trybie przepisów o finansach publicznych zatwierdzający projekt lub udzielający pełnomocnictwa do zatwierdzenia projektów współfinansowanych z EFS.

Szczegółowy wykaz dokumentów wymaganych do umów o dofinansowanie projektu zamieszczony zostanie w dokumentacji konkursowej.

V. Projekty innowacyjne i ponadnarodowe

V.1 Projekty innowacyjne⁶

V.1.1 Tematy dla projektów innowacyjnych

Nie dotyczy.

V.1.2 Oczekiwane efekty realizacji projektów innowacyjnych

Nie dotyczy.

V.1.3 Typy beneficjentów/projektodawców

Nie dotyczy.

V.2 Projekty ponadnarodowe

⁶ Nie dotyczy lat 2007 i 2008

V.2.1 Typy projektów ponadnarodowych lub projektów z komponentem ponadnarodowym

Realizacja projektów z komponentem ponadnarodowym możliwa będzie jako zmiana pod warunkiem dostępności środków.

V.2.2 Obszary, w ramach których realizowane będą projekty ponadnarodowe

Nie dotyczy.

V.2.3 Oczekiwane efekty realizacji projektów ponadnarodowych

Nie dotyczy.

V.2.4 Typy beneficjentów/projektodawców

Nie dotyczy.

Miejsce, data: Szczecin, dnia 30 lipca 2008 r.

Pieczęć i podpis osoby upoważnionej

Andrzej Przewoda

Dyrektor

Wojewódzkiego Urzędu Pracy

w Szczecinie